

KRZCICIEL (190) *sb m*

krzciciel (125), **chrzciciel** (51), **krzściciel** (5), **krciciel** (5), **chrciciel** (4); krzciciel *OpecŻyw* (13), *Mymer*¹, *TarDuch*, *KromRozm I*, *KromRozm III* (3), *GliczKsiąż* (3), *GroicPorz*, *KrowObr* (13), *Leop*, *BibRadz*, *Goski*, *BielKron* (7), *GrzegRóżn*, *Mącz* (2), *LeovPrzep*, *RejAp*, *RejPos* (5), *KuczbKat*, *RejZwierc*, *WujJud* (2), *RejPosRozpr* (2), *RejPosWstaw*, *ModrzBaz*, *CzechEp* (4), *ArtKanc*, *WujNT* (40); chrzciciel *BiałKat*, *SkarJedn* (2), *StryjKron* (4), *WerGość*, *WerKaz*, *LatHar* (23); krciciel *BiałKaz* (2); chrciciel *SeklKat*, *MurzNT* (3); krzciciel : chrzciciel *SkarŻyw* (2:7), *SkarKaz* (1:12); krzciciel : krciciel *PatKaz III* (1:2), *RejKup* (1:1); krzciciel : krzściciel *SarnStat* (11:5).

-ciél (3), -ciel (3); -ciél *OpecŻywSandR*, *BiałKat*; -ciel *SarnStat*; -ciél : -ciel *OpecŻyw* (1:2); -ciel-.
sg *N* krzciciel (62). ◇ *G* krzciciela (71). ◇ *D* krzcicielowi (2). ◇ *A* krzciciela (23), *Krzciciel* (1) [na święty Jan Krzciciel] *SarnStat*. ◇ *I* krzcicielem (10); -em (1), -(e)m (9). ◇ *L* krzcicielu (16). ◇ *V* krzcicielu (1). ◇ *pl* *G* krzciciel(o)w (4).

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVI – XVIII w.*

*Udzielający chrztu; baptista Mymer*¹ *Mącz*, *Cn* (190) : *Mymer*¹ 9; *Mącz* 23b; *O troycy/ o perfonách/ o iftności y podftáciach/ nic niewiem/ bo mi tego ná on čás krzćiciel nie zlecał. CzechEp* 85, 85; *Korynthiánie mniemáli/ żeby moc Sákrámentu krztu S. pochodziła od dobroći krzćicielow WujNT* 579, *przedm* 8, s. 577 *marg*, 580.

krzciciel czyj (1): *Ze fię iedni nád drugie wynosili dla krzćicielow fwoich. WujNT* 1.*Cor* 1 *arg*.

a. *Przydomek św. Jana chrzczącego nad Jordanem* (181) :

krzciciel czyj [w tym: *G sb* (5), *ai poss* (1)] (6): *Gdy čás porodzenia Elzbieta miała/ porodziła krzciciela bożego OpecŻyw* 12, 12, 31, 48; *OpecŻywSandR nlb* 2; *twego fyná Krzćiciela zbożny čás. SkarŻywBog* 357.

Zestawienie: »(święty a. błogosławiony) Jan Krzciciel« = *Ioannes Baptista PolAnt*, *Vulg* (177): *PatKaz III* 242, 243, 254; *nalezli Iána krzciciela iuż na pufćczy pokutuiącego OpecŻyw* 30v, 12, 26v, 46v, 47 [2 r.], 56v (8); *OpecŻywSandR nlb* 2, *nlb* 2v; *TarDuch* Bv; *RejKup* Vv, z7v; *KromRozm I* B2v; *Tedy porozumieli vczniowie/ że ięm o Iánie chrćicielu powiedziáł MurzNT Matth* 17/13, *Mar* 8/28, 7/28; *KromRozm III* C7v, E6, L2; *GliczKsiąż* G6, H2 [2 r.]; *WIpomnićie łobie kiedy/ ná krzelt Ianá krzćiciela świętego/ iáko Ian fwięty on lud w Iordanie Rzece krzćił KrowObr* 83v, 104v, 143v, 144v, 145 [3 r.], 159 (13); *BibRadz Matth* 17/13; *BielKron* 137, 470v; *GrzegRóżn* Mv; *Mącz* 155b; *RejAp* 21v; *RejPos* 8v, 11, 299v, 320v [2 r.]; *BiałKat* 373v; *KuczbKat* 385; *WujJud* 61v, 92v; *błogosławiony Ian krzćiciel iálnemi fłowy powiedzwał zem nie iest Kryftus/ że nie krzćił Duchem f. ále rzekł: Iá krzczę wodą/ ále on krzći Duchem f. RejPosRozpr* b4, cv; *RejPosWstaw* 22; *BiałKaz* G3, G4v; *ModrzBaz* 117; *gdzie Páweł ześciem Ianá Chrzćiciela (to iest ściętą śmiercią) koronowany iest. SkarŻyw* 408, 51, 92, 595, 596; *CzechEp* 152, 170; *WerGość* 237; *WerKaz* 293; *ArtKanc* C3v; *Epiftoła kazaniec Ianá Chrzćiciela ná pámięć przywodzi. LatHar* 79, ++6, 7, 45, 84, 85 (19); *Pierwfa część opifuie dziećinftwo ták Ianá Krzćiciela Márfałká Chriftofowego/ iáko y Iámego Chrifta Pána WujNT* 187, *przedm* 32 [2 r.], 33, 34, s. 15, *Matth* 3/1 (33); *SkarKaz* 1b, 42a, 117a, 278b, 310b, 419a (13).

~ *Zestawienia*: »(święty) Jan Krzciciel« [przeważnie o dniu narodzenia św. Jana Chrzciela (24 czerwca)] [w tym: *po Janie Krzcicielu* (9), *do Jana Krzciciela* (2), *na święty Jan Krzciciel* (1), *przed Janem*

Krzycielem (1)] (19): BVrgrábfki wielki Sąd/ trzy kroc do roku bywa. Pierwfy/ w dzień Świętey Agáty. Drugi/ trzeciego dnia po S. Ianie Krzćicielu. Trzeci/ w Oktawę S. Marćiná. *GroicPorz* iv; *Goski* A10; [*Lokietek*] ciągnął do Márgrábfkiey ziemie przeciw Woldemárowi/ czáfu S. Ianá krzćiciela *BielKron* 371, 380v, 383v, 390; *LeovPrzep* A; w wigilię świętego Ianá Chrzćiciela/ Pánu íwemu ducha oddála. *SkarŻyw* 584; *StryjKron* 335, 405, 447, 767; *LatHar* [++4]; *WujNT* Vvvvv4; We Srzemie cztery Iármárki roczné. Piérwfy ná święto świętego Erázmégo/ miáfto Iármárku w Budftacie: który tám zwykł bywáć ná święty Ian Krzćiciel. *SarnStat* 1227, 727, 732, 741, 742.

»dzień świętego Jana Krzyciela« = *święto obchodzone na pamiątkę narodzin (24 czerwca) lub śmierci (29 sierpnia) św. Jana Chrzyciela; festum sancti Ioannis Baptistae (6)*: *SeklKat* A3v; *BielKron* 362; Datá s Kołowá dzień fwiętego Ianá krzćiciela. *RejZwierc* A2v; *WujNT* Vvvvv4; *SarnStat* 379, 1011.

»kościół Jana świętego Chrzyciela« = *kościół pod wezwaniem św. Jana Chrzyciela (1)*: Pogrzebionj íeft w Kalfynie w kościele Ianá S. Chrzćiciela *SkarŻyw* 253.

»Narodzenie (a. święto, a. dzień Narodzenia) (świętego) Jana Krzyciela« = *festum nativitatis sancti Ioannis Baptistae JanStat* [o święcie 24 czerwca] (8): *SkarJedn* 318 [2 r.]; á od zwiáftowania Pánnny Máryey/ afz do narodzenia świętego Ianá Chrzćiciela pólzcząc/ tylko iedennaście rázow iádlá/ y to miernie. *SkarŻyw* 583; *LatHar* [++3]v, 685; przereczony Naiáfnieýzy Pan Kázimiérz Król będzie powinien nam Miítrzowi/ Komendorom/ y Zakonowi nászému ná przereczoné święto/ Národzenia świętego Ianá Krzćiciela wolné íftotné y niezátrudnione puścić dźierzenie *SarnStat* 1102, 1097, 1101.

»ścięcie (a. dzień ścięcia) (świętego) Jana Krzyciela« [o święcie 29 sierpnia] (2): W dzień ícięcia S: Ianá Krzćiciela. *Leop* AAA4v; *LatHar* [++4]v.

»święto świętego Jana Krzyciela« = *festum sancti Ioannis Baptistae JanStat* [o święcie w dniu narodzin (24 czerwca) lub śmierci (29 sierpnia) świętego Jana Chrzyciela] (6): która tákowa wolność ma íe począć od świętá s. Ianá Krzćiciela. *SarnStat* 1229, 541, 729, 733, 1098, 1213. ~

Synonimy: ponurzyciel; *zest.*: »Jan Chrzczący«.

Cf **KRZCZĄCY**